

Европейски съд по правата на човека

Мацурек срещу Франция

(Mazurek v. France)

Жалба № 34406/97

Решение от 1 февруари 2000 г.

(резюме)*

Чл. 14: забрана за дискриминация, във връзка с **чл. 1 от Протокол № 1:** защита на собствеността

Днес страните-членки на Съвета на Европа отдават голямо значение на равенството между децата, родени от брак, и извънбрачните деца, което налага изтъкването на много сериозни аргументи, за да се приеме едно различие в третирането на тази основа за съобразно с Конвенцията

В държавите-членки на Съвета на Европа се забелязва ясна тенденция към изкореняване на дискриминацията срещу деца, родени вследствие на изневяра. Тази тенденция не може да се игнорира при тълкуването на съответните разпоредби на Конвенцията, което е по необходимост динамично. Обстоятелствата са се променили в сравнение с времето, когато е постановено решението по делото Расмусен срещу Дания.

Факти по делото

Повод за оплакването е различното третиране по отношение на наследствените права на брата на жалбоподателя – роден извънбрачно, но “узаконен” чрез последващия брак на майка им, и на самия жалбоподател, в чийто акт за раждане фигурирало само името на майката – по време на раждането все още омъжена, но разделена със съпруга си, с когото по-късно се развела.

Жалбоподателят твърди, че е жертва на нарушение на чл. 8 и чл. 14 от Конвенцията и на чл. 1 от Протокол № 1, тъй като приложимите разпоредби на френското право му отреждали два пъти по-малък дял от наследството на майка им, отколкото ако е бил роден от брак или пък извънбрачно, но не вследствие на изневяра.

Резюме на решението на Европейския съд

Със смъртта на майка му, жалбоподателят е получил автоматично наследствени права и е станал съсобственик с брат си на наследственото имущество, т.е. чл. 1 от Протокол № 1 е приложим.

По делото не се спори, че е налице различно третиране. Поставя се въпросът дали то е оправдано.

Съдът припомня значението, отдавано днес от страните-членки на Съвета на Европа на равенството между децата, родени от брак, и извънбрачните деца.

* Материалът е подготвен и предоставен от Фондация *Български адвокати за правата на човека*, като част от диск „Сборник материали по правата на човека”, издаден от НИП през 2007 г.

Това се вижда и от Европейската конвенция за правния статут на децата, родени извън брак, от 1975 г., която Франция не е ратифицирала. Трябва да бъдат изтъкнати много сериозни аргументи, за да се приеме едно различие в третирането на тази основа за съобразно с Конвенцията (вж. решението от 28.10.1987 г. по делото [Инзе с/у Австрия](#)¹, А.126, стр. 18, § 41). Той намира, че посочената от правителството цел – защита на традиционното семейство – може да се приеме за легитимна. Пристъпва към решаване на въпроса дали, що се отнася до използваните средства, провеждането на такава разлика е пропорционално и подходящо с оглед на преследваната цел.

“Съдът отбелязва в самото начало, че институцията на семейството не е неизменна – било то исторически, социологически или дори юридически.” В това отношение той посочва развитието на френското семейно законодателство и препоръките за премахване на неравнопоставеността в положението на родените вследствие на изневяра деца, направени от Държавния съвет и от министъра на правосъдието след приеманото на 20 ноември 1989 г. на [Конвенцията за правата на детето](#) на ООН, с която се забранява дискриминацията на основата на рождение. “Що се отнася до положението в други държави – членки на Съвета на Европа, Съдът отбелязва, за разлика от твърдението на правителството, ясна тенденция в полза на изкореняване на дискриминацията срещу деца, родени вследствие на изневяра. Той не може да игнорира такава тенденция при тълкуването на съответните разпоредби на Конвенцията, което е по необходимост динамично. В тази връзка позоваването на правителството на решението по делото [Расмусен срещу Дания](#)² (от 28.11.1984 г., А.87) не е убедително, тъй като фактическите и свързани с времето обстоятелства сега са се променили. (...)

Единственият въпрос, поставен пред Съда, касае наследяването на майката от двете ѝ деца – едното родено извънбрачно, а другото – вследствие на изневяра. В случая Съдът не вижда никакво основание, на което да оправдае дискриминация поради рождение извън брак. При всички положения, роденото вследствие на изневяра дете не може да бъде винено за обстоятелства, за които не е отговорно. Не може да не се констатира, че при делбата на наследството жалбоподателят е бил наказан заради статуса си на дете, родено вследствие на изневяра.

Предвид всичко изложено, Съдът заключава, че не съществува разумно отношение на пропорционалност между използваните средства и преследваната цел.

Следователно, налице е нарушение на чл. 1 от Протокол № 1 във връзка с чл. 14 от Конвенцията.”³

Предвид това си заключение и факта, че доводите на страните са същите като изложените по горното оплакване, Съдът не намира за необходимо да разгледа и оплакването по чл. 8 във връзка с чл. 14.⁴

Жалбоподателят претендира обезщетение за имуществени вреди в размер на разликата между сумата, която е получил, и тази която би получил, ако наследяваше при равни квоти с брат си. Правителството не оспорва претенцията и Съдът я уважава в размер на 376 034,61 фр. франка. Присъжда и 20 000 фр.

¹ Inze v. Austria

² Rasmussen v. Denmark

³ Решението е единодушно.

⁴ Решението е взето с мнозинство от 5 срещу 2 гласа.

франка обезщетение за неимуществени вреди и 100 000 фр. франка разноси за производствата пред вътрешните съдилища и в Страсбург.